

MINDSZENTI LAP

Előfizetési ár:

Egész évre	4 Korona
Fél évre	2 Korona
Negyed évre	1 Korona

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Weisz Ignác nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

Hirdetéseket

és nyilt-téri közleményeket a kiadóhivatal jutányos ár mellett közöl.

Őszi munka.

A földmivelők őszi munkája — a vetés — már-már közelg befejezéséhez.

A nagy gazdaságokban, — minők a bennünket övedző uradalmak — ép oly lázasan folyik a mezei munka, akár csak nyáron: szántanak, vetnek; a cséplőgépek füstölnek, a takarmányt dolgozzák fel téli szecskának; a répa, úgy a cukor, mint a takarmányrépák felszedetnének, ha volna elég munkáskéz annak eszközésére.

Hiteles helyről értesülünk, hogy a répa felszedésére az uradalmak nem kapnak se általánosokat, se napszamosokat, legalább elegendő számban nem.

És ez a helyzet kedély lehangoló.

A Károlyi uradalmakban a cukorrépa kidolgozására kerestek a környéken nyolczsáz embert, e szám talán 4—5 községből kitellett. Huzódóva s vállvontatva vállalkoztak a jó fizetéses munkára. Fizetnek, mert a munka már felette sürgős.

A Pallavicini uradalomban még a lefolyt hét elején zavarban voltak, nem került napszamos a répaszedésre.

Mint hitelesen értesülünk, két ízben is közölték a mindszentiekkel a leveléni répaszedést, de vállalkozó nem akadt a munkára. A kik mégis megjelentek, oly magas munkabérral állottak elő, hogy a munkaadó gazdatisztre azt a benyomást tették, mintha csak szerencsét akarnának próbálni s nem komolyan vállalkozni a munkára.

Több majorban, mik Sándorfalva s Algyő közelében fekszenek, 8—9 koronáért szedik ki a takarmány répát holdankint. Leveléneken ígérték 13 koronát holdankint, de nem akadt vállalkozó.

A mindszenti munkások kértek holdankint 43 koronát, mi természetes

a takarmányrépa felszedéséért, — mire kevesebb gondot kell fordítani a felszedés alkalmával, — mint a cukorrépára, oly mesés összeg, hogy még hozzá szólni sem tud a munkaadó.

Igy állván a dolog, nagyon óhajtható volna, hogy munkásaink felhasználják a szép őszi időt, mely még minden néven nevezendő munkára idáig kedvező volt, s ne hagynának elszalasztani semmi alkalmat, hol tisztességes munkadíj mellett dolgozhatnak.

Jó a tél, lesz még idő a nyári munka fáradalmait kipihenni, hogy ujult erővel állhassanak bele a tavaszi nehezebb munkába.

A csatornázás.

Mindjobban kezd tért fogni az évtizedek óta érlelődő nagyfontosságú kérdés, hogy hazánkban hajózható és öntöző csatornák épüljenek.

A kormány komolyan, behatóan foglalkozik a csatornakeréssel és tul van az elvi döntés álláspontján. A csatornahálózat kiépítése csak pénz és idő kérdése. Pontos és feltétlenül megbízható tervek és számítások kellenek egyrészt a csatorna építéséhez szükséges jelentékeny összegek fedezésére, másrészt a szállítási viszonyokra és tarifákra nézve, mert hiszen nem fénytűzésből akarunk csatornákat építeni, hanem, hogy a szállítást könnyebbé és olcsóbbá tegyük és közlekedésügyünknek ezt az ágát is a gazdasági fejlődés hathatós tényezőjévé lekössük. Maga a kormány elismeri és legutolsó jelentésében a közállapotainkról nyíltan is mondja, hogy hazánk természetes vízrendszere nem elégíti ki teljesen közgazdasági forgalmunk érdekeit.

Ezzel egy sokszor hangoztatott köztudomású tényt konstatál. Ennél fogva kétségtelen, hogy belvizi hajózásunk addig nem lendülhet fel, míg mesterségesen, csatornák építésével nem pótoljuk azt, amit a természet elmulasztott. Ha majd egy — közgazdasági érdekeinkkel összhangban álló — csatorna rendszerünk lesz, ha bővizű folyóinkat arra használjuk fel, hogy csatornákat tápláljanak, akkor remény-

ségünk lehet eleven lüktető belvizi forgalomra és mindazokra az előnyökre, amik ebből közgazdaságunkra hárulnak.

De még tágabb kilátás nyílik a csatorna rendszer kiépítésével. Külkereskedelmünk jövője a tengeren van. Akárhogy alakuljanak vám- és kereskedelmi viszonyaink, okulnunk kell a körülfekvő országok példáján, a melyek daczára fejlett vasuthálózatuknak, óriási áldozatok árán keresik mégis a világkereskedelem legolcsóbb közvetítő utjával, a tengerrel való vízi összeköttetést. Akár mezőgazdasági érdekeinket tartjuk szem előtt, akár az iparfejlesztéssel kapcsolatos átalakulást, úgy a jelen, mint a közel jövő érdeke egyaránt arra utal bennünket, hogy külkereskedelmünk jövőjét a tengeren keressük.

Mindenesetre igen fontos kérdések merülnek fel a csatornaépítési program körében. Itt van a vasutakkal való verseny. Egyes szakértők komoly és súlyos érvekkel vitatják, hogy a csatornák kiépítésével vasuthálózatunk, mely rengeteg pénzben van, érzékeny kárt szenvedne. Viszont mások ezzel szemben utalnak a fejlődött forgalmu országokra, melyek visszatértek a víziutak létesítéséhez anélkül, hogy ezzel a vasutak jelentőségükből veszítettek, vagy a vasutak egyre tartó természetes terjeszkedése elé gátat vetettek volna.

Ez az egy pont is kellőképen megvilágítja, milyen elővigyázattal és alapos vizsgálattal kell e kérdésben dönteni. Mert ki kell zárni a vetélkedést a gyakorlati kivitelben is. Összhangba kell hozni az egész közlekedésügyet, a köz, vasuti és víziutakat egységesen és nem egymás rovására fejleszteni, mert valamennyinek egy közös célt kell szolgálni, egy közös érdeket előmozdítani: hogy az áruszállítás olcsóbb, könnyebb legyen.

Ha már az első, mondhatni, alapkérdésnél ilyen komoly és súlyos problémák merülnek fel, képzelhető mennyi és milyen mélyreható részletkérdése van a csatornaépítkezés tervezésének, végrehajtásának.

Első sorban az foglalkoztatja az illetékes köröket: melyik csatornaterv a legaktuálisabb. A duna-tisza közü, a budapest-fiumei, a vukovár-samáci csatornák fontossága és sürgős kiépi-

tése fölött nagyon megoszlanak a vélemények. A duna-tisza csatorna mellett érvelők nem csupán a közlekedési szempontokra utalnak, hanem a csatornát termelőtényezőnek is tekintik, amennyiben annak partjai alkalmasokká válnak ipartelepek létesítésére, alkalmat szolgáltatnak vadvízes területek lecsapolására és öntözés útján olyan területek hasznosítására, amelyek eddig értéktelenek és a kulturára alkalmatlanok voltak. Végre utalnak arra a szociális érdekre is, hogy a csatornázás hosszú időn át munkát és keresetet biztosít az alföldi kubikosoknak és a csatornán közvetítendő hajózás, keresetforrása lesz állandóan a mellékén lakó magyar népnek.

A budapest-fiumei csatorna mellett szólnak tengeri kereskedelmünk, külforgalmunk fejlesztésének nagy érdekei; a vukovár samácsi csatorna mellett pedig az, hogy az okkupált tartományokat gazdaságilag magunkhoz fűzzük és keleti kereskedelmünk térfoglalásának utat nyissunk.

Mindezekből megítélhető, milyen nagy és nehéz kérdéssel van dolgunk. Mérlegelni kell az egész gazdasági helyzetet, annak a közel jövőben várható alakulásait, az osztrák csatorna-tervek végrehajtásával bekövetkező eshetőségeket és sok egyebet, hogy tisztában legyünk azzal, mit kell akarnunk és hogyan kell azt végrehajtunk.

A folyó tárgyalások viták és tanácskozások nagyjában elvégzik az előkészítést a tájékozás és az eszmék

tisztázásának munkáját. Az a proceszusz folyik most, melyet a közvélemény megérlelésének szokás nevezni. Örömmel és megelégedéssel látjuk, hogy komoly, higgadt, szakszerű irányban folyik ez a munka és akik abban résztvesznek, meglehetősen győződve róla, hogy érdemes munkát végeznek bármilyen álláspontot foglalnak is el. A kormánynak nem lehet feladata, hogy már most állást foglaljon és ezekbe a vitákba és tanácskozásokba irányítólag, vagy éppen döntőleg beleavatkozzék. Ellenben — kötelessége, a mit bizonyára hiven és odaadóan is fog szem előtt tartani — hogy azt a bő és értékes anyagot, amelyet a tanácskozások nyújtanak, gyűjtse össze, rendezze és használja fel a maga végleges programjának és terveinek megállapítására.

Vegyések.

— Községi közgyűlés. Mindszent község képviselőtestülete f. hó 6-án tartotta rendes havi közgyűlését. A tárgysorozat első pontja a törvényhatósági bizottságnak jóváhagyó határozata volt a leányiskola építésének helybeli iparosok részére lett vállalatba adása ügyében. — Ugyancsak jóváhagyta a törvényhatóság a község képviselőtestületének Dr. Pity Sándor községi orvos részére évi 400 korona személyi pótlék megadását. — Majd tudomásul vette a közgyűlés Tary István főszolgabíró ur átiratát, melyben a f. évi október hó 8-án megtartott községi képviselő választások alkalmával megválasztottak

neveit tudatja. — A főszolgabírói hivatal felhívására Szávits Gyula és Ónodi Rozál illetőségi ügyével foglalkozott ezután a közgyűlés. Előbbinek mindszenti illetőségét nem ismeri el, míg utóbbiét elismeri. — A siketnémák és vakok szegedi intézetébe 100 koronával mint alapító tag lép be a község. — Márton Géza állami tanítónak egy negyed hold veteményes kertnek részére leendő átengedése iránti kérelmét a közgyűlés elutasítja. — Ugy szintén nem adott helyt a közgyűlés Bozó Imre és Ócsai János azon kérelmének sem, hogy az ujonan épített és építendő iskolához szolgai állásra alkalmaztassanak. — Végül a községi pénztáraknak az elmúlt október hónapban lett megvizsgálásáról szóló jelentést vette tudomásul a közgyűlés, mely után a gyűlés véget ért.

— Esküvő. Schwáb Gizella kisasszony folyó hó 16-án esküszik örök hűséget a mindszenti izr templomban Kohn Jenő úrral. Gratulálunk!

— Halálozás. Tormási Miklós helybeli köztisztviselő álló építési vállalkozót súlyos csapás érte. Neje, szül. Gyömbér Julianna f. hó 3-án, életének 41-ik évében, hosszas betegeskedés után elhunyt. A megboldogult temetése f. hó 4-én ment végbe óriási részvét mellett. Nyugodjék békében! — E hó 1-én szívszélhűdés következtében Csernák János tekintélyes földbirtokos hunyt el. A megboldogult évtizedeken keresztül mint virilis tagja volt a község képviselőtestületének.

— Tanítók ügye. Az állami tanítók fizetésrendezésének módosítai a napokban nyilvánosságra jutottak, s a fizetésrendezés módosítai ellen az összes állami tanítók mozgalmat indítottak. Ezen mozgalmhoz

TÁRCZA.

A BÉKA.

A szegedi nép el is nevezte őket e modulációkról német, tót és magyar békának, s már messziről megismeri őket a hangjukról. A német mindig csak azt hajtogatja, hogy:

Komm, kumm, komm, kumm (jer.) hitteget, csalogat, de hát már köztük is ismeretes a német barátság, mert a társa nem késik a válaszzal, hogy:

Warrt, Warrt, Warrt . . . azaz várj majdha kedvem lesz.

A tót béka az már kíváncsi, hogy miért is hívja a német béka a társát, tán' valami koncz van kilátásban s azért nem szünik meg egyre azt hangoztatni, hogy:

Cso-zse-je-to? . . . Cso-zse-je-to? . . . mi az, mi az, mert én kozmopolita vagyok, s mindenkivel tartok. Magyarral, némettel egyaránt barátkozom. De hát régi közmondás, hogy a tót, ha befogadod, kiver a házadból, azért nem is kell a magyar békának a barátsága, ki is mutatja a foga (?) fehéret azonnal, mikor közibe vág a német sógor-nak, meg a tót zatyafinak avval a huszáros:

Adta-teremtette, . . . adta-teremtette . . . vel. Mire azután a német is, meg a tót is elbujik, mert hát a magyar virtus még a pocsolóyák birodalmában is imponál.

A ki nem hiszi, hogy ez egy szóig igaz, figyelje csak tavasszal a komm, kummal jelentkező tűzhasu békát, a warrt-tal

felelgető erdei békát, s a közjük recscsentő, adta-teremtető kecske békát. A tót még a békáknál sem számít, mert mindenütt megfordul. Toutegál neki akár a pocsolóya, akár a pocsolóya, akár a puha pázsit; mindennütt otthon érzi magát, még a miskolci kocsonyában is. Itt azonban szegényke pórul járt, mert kíváncsiságát nyomban kivette a szomorú gyász; a kocsonyát akarta kivenni a tányérból s im' ő maga sem menekedhetett meg. Fogoly lett s oly keserves pislogásokat engedett meg magának, akár csak az, ki szerelmes a holdba s abba is csak reménytelenül.

Mig nálunk embereknél a gyengébb, szép nem mondhatja magáénak azt a kiváló tulajdonságot, hogy énekelni tud, addig a békáknál az erősebb nem, a férfi osztály vindikálja magának a hangadást, a szép pedig „kuruttyolni“ tud. Minden békának hanghólyaga van, mely összeköttetésben van a száj üreggel.

Meleg tavaszi és nyári estéken, mikor a csendet mi sem zavarja, elkezd a béka-sereg kántálni. S micsoda kántálás ez! Valóságos koncert, melyben a duroknak minden faja előfordul. Egy híres zenetudós — a nevét nem szabad elárulnom — nyíltan ki is mondta, hogy nincs olyan dur a zenében, melyet a békák ne ismernének és ne kultiválnának. Utánna néztem én is a dolognak, én, ki sem híres ember, sem zenész (csak szegény flótás) annál kevésbé tudós nem vagyok, s azt találtam, hogy van mégis egy dur, amelyben nem tud a világnak egyetlen békája sem

kántálni. Talán kíváncsiak erre a dur-ra. Se nem C, se nem D, se nem A dur, hanem az az előttük ismeretlen dur a — kan-dur.

A békák is szeretnek a kertészettel bibelődni, különösen egy hüvelyes veteményt termelnek nagyban: a lencsét. Nincs az a pocsolóya, melyet ők birtokukba vettek, hogy telisdedteli ne legyen — békalencsével. Nagyon szeretik a kacsák és a kis libák. De a békák úgy vannak evvel a lencsével, mint a kókaiak, hol tudvalevőleg a legjobb lencse terem az országban, s ők meg nem szeretik. Nincs az a béka, mely megenné a békalencsét; miért? — azt még nem sikerült kikutatnom.

Rendkívül fontos szerepet játszottak a békák a tudományban is. Egyedül nekik lehet köszönni, hogy Galváni fölfedezte a villamosságot és ha nincs békacomb, akkor jelenleg nem élhetnénk a villamosság korszában, s nem röpülhetnénk fővárosunk utcáin nyilgyorsasággal.

Még egyet. Az élet küzdésből áll, mely küzdelemben az erősebb elpusztítja a gyengébbet. A béka is él, tehát küzd. De mivel az ember erősebb e küzdelemben, következőkép el is pusztítja a békát. Elpusztítja pedig a legdrasztikusabb módon: szimpliter megeszi. Sőt nem csak megeszi, hanem kedvencz eledelei közé számítja. És nem tudom, más is úgy van-e vele, mint én — de bizony én meg nem enném, még akkor se, ha büntetésből e miatt a békák ennének meg engem.

csatlakozott a mindszenti állami iskolák tanító-testülete is s a f. hó 3-án tartott ülésén az alábbi határozatot hozta: „Az állami elemi iskolai tanítók fizetésének rendezéséről legutóbb megjelent közlemények, nemcsak a jobb jövő kedvezőbbre való fordulása iránt táplált jogos reményeinktől fosztottak meg; hanem — tekintve a titáni munkát, melylyel a tanítóság a szellemi világosodás terjedése mellett erejét meghaladva küzd s a legfontosabb munkák egyikét végzi — az élet legelemibb szükségletétől lettünk megfosztva akkor, midőn a mi képzettségünket meg sem közelítő tisztviselők 1400 korona alapfizetése mellett részünkre a multak nélkülözései után is csak mostoha 1000 korona alapfizetés helyzetük kilátásba. Fontos és jogosult a mi kérelmünk különösen most, midőn nap-nap után több és több fontosabbnál fontosabb nemzetalakító misszióval vagyunk bizva. Éppen ezért testületünk egyhangulag elhatározta, hogy szívvel és lélekkel csatlakozik a pancsovai állami elemi iskolai tanítótestület által indított s a Nemzeti Iskolában jelzet mozgalomhoz s 3 tagja által képviselteti magát a november hó 9—10-én Budapesten a „Tanítók Otthoná“-ban tartandó országos gyűlésen. Ott javasolni fogja, hogy minden egyes testület sérelmeiket magában foglaló kérvényt nyújtson be kerülete orsz. képviselője útján az országgyűlés elé, s kérje fei egyuttal képviselőjét, hogy annak idején, mikor az állami tanítók fizetésrendezése a képviselőházban színre kerül, foglaljon állást az állami tanítók jogos kívánalmai mellett! Hasorló akció megindítása végett jelen határozatot kivonatban közli az összes csongrádvármegyei állami isk. tanítótestületekkel.

— **Szinészet.** Mint értesültünk, Lászlófi V. Bódog szinigazgató 16 tagból álló társulatával f. hó 18-án községünkbe érkezik. A társulat titkárja: Petre Ferencz f. hó 7-én községünkben tartózkodott bérletezés végett, s mint nevezettől értesültünk, igen meg van elégedve az eredménnyel. A többek közt a következő darabok előadása van kilátásba helyezve: „Sasok“, a „Páholy“ „Bölcső és koporsó“, „Pillangó kisasszony“, „A mit az erdő mesél“, „A bor“, „Szulamit“, stb.

— **Kinevezés.** Hajnal Manó földinket a fiumei „Adria“ Duna és tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága a társaság hivatalnokává nevezte ki.

— **Jegyző és bíró választás Csanyon.** Csany községben október hó 27-én részleges tisztújítás volt Tasnády Imre főszolgabíró elnöklése mellett. Az elhalt Somogyi János bíró helyére egyhangulag Domján Dezsőt, a nyugalomba vonult jegyző helyére pedig Szarka Lajos volt segédjegyzőt választották meg ez alkalommal.

— **Háboruskodó szomszédok.** Szegváron szerfölött ellenséges viszonyban éltek Rác Sándor és Kozma Antal szomszédok. Kozmáék egyszer felbuzgatták a kislányukat, hogy gunyveket kiabáljon az öreg Rác után, aki némileg italos állapotban ballagott hazafelé. A kis leány engedelmességet a szülői parancsnak és a házuk előtt düllöngelve ballagó Rácra rákiáltotta:

— Tán görbe az ut bácsi?

Az italos magyar erre olyan dühbe jött, hogy a mellette lévő törött cserépedényt fölkapta és a kislány felé dobta. Az edény a lánynak a homlokát érte és a csufolkodó

gyerek két hétig fektűt is e miatt. Azonban a hirtelen természetű Rácnak is meggyűlt a baja, mert súlyos testi sértés vétsége miatt följelentették és a büntető járásbírósa a mult héten tartott tárgyalás alkalmával hat napi fogházra átváltoztatható 85 koronára ítélte. Sértett megnyugodott az ítéletben, terhelt védője azonban az ítélet súlyossága miatt fölbevezett, az ügyészi megbízott pedig súlyosbításért.

— **Csendélet Mártélyon.** Régi háboruskodás folyt a mártélyi tanyák között Ferenczi Sándor és Ferenczi Ferencz testvérek között, ami valami vagyoni összekülbözés okából eredt. Ennek az átkos testvéri gyűlölködésnek a következményeképen történt, hogy mikor 10 nappal ezelőtt Ferenczi Ferencz egy kocsit vitt haza tanyájára a Tiszáról, s kocsijával az öcscsének, Ferenczi Sándornak a földjén akart keresztülhajtani, Sándor elébe állott, s megfogva a lovak kantárszárát, nem akarta a kocsit tovább engedni. Ebből heves szóváltás támadott közöttük, minek következtében Ferenczi Ferencz a lovak közé csapkodott, melyek megijedve iramodni kezdettek, maguk alá taposván Ferenczi Sándort, a kinek mellén a nehéz kocsit két kereke is átment, s ezáltal oly súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy folyó hó 1-én ennek következtében meghalt. Hüláját még az nap felboncolták s az orvosok kétségtelenül megállapították, hogy halálát az elgázolás által okozott belső sérülések okozták. Ferenczi Ferencz ellen ebből kifolyólag a rendőrség halált okozó súlyos testi sértés miatt vizsgálatot indított, de vizsgálatot indított a meghalt Ferenczi Sándor fia, Ferencz ellen is, a ki látván atyjának elgázoltatását, kiszaladott a tanyából, s a kocsin ülő nagybátyját, Ferenczi Ferenczet úgy ütötte fejbe egy bottal, hogy az súlyos, bár nem életveszélyes sérülést szenvedett.

— **Időjárás.** Meteor jelenti: A november havi változási csomópontok 6—8—13—15—17—22—23—30-ra esnek s az egész hónapot három zónára osztják, amelyek közül erős jellegű a 17-iki. Az első zóna változatos, de száraz enyhe jellegű, a hol a változatoságot inkább csak élénkebb szelek fogják képezhetni. A második zóna a 9-ik csomópont hatása után nyugodtabb időjárást hoz hűvösebb jelleggel. A 17-iki csomópont hatásával a hónapnak megfelelő alacsonyabb hőmérsékletű idő ígérkezik fagygyal. A napfoltok, ha eljönnek, nyugodt vagy nyugtalan magaviseletükkel módosítást hozhatnak, de a hónap időjárásának leirt főjelleget nem igen változtatják meg.

— **Egyesült körök.** Mint a „Csongrádmegyei Hírlap“-ban olvassuk, Szentesen a volt Sima-féle kör egyesült a másik 48-as és függetlenségi körrel. Ugy látszik, ez egyesülés véget fog vetni azon áldatlan harcoknak, mely nem csak Szentest, de az egész vármegyét hirhedtté tette az országban.

— **A nőtlenségi adó.** Erről a témáról, a mely sok szociológust foglalkoztatott már, érdekes fejtegetést ír a „M. Sz.“-ban Káplány Géza szegedi ítélőtáblai bíró. — „Mi magyarok — mondja a többek közt — nemcsak élni és fejlődni akarunk, hanem telekürtöljük a világot talán soha meg nem válósítható ábrándjainkkal: alkotni egy nagy, gazdag és hatalmas államot 30 millió magyarral. De azért közönnnyel és tétlenül néz-

zük: mint satnyul, mint pusztul a magyar erőben és erkölcsben, vagyonban és tehetségben. Nem vesszük észre a magyarság életfájának gyökerére törő, azt a szörnyű veszedelmet, mely a rohamosan terjedő nőtlenségben és gyermektelenségben rejlik. Ridég önzés a nőtlenség és a legnagyobb mértékben hazafiatlan és erkölcstelen. Kivágjuk azt a fát, a mely gyümölcsöt nem terem; kitépjük azt a növényt, a melynek nincsen virága s csak másokon élőködik: de büntetlenül engedjük tobzódni a jólétben azt a meddő embert, a ki emberi és hazafias kötelességeit a családalapításnak elmulasztásával vétkesen megszegi s a szereimét meglapva, terjeszti az erkölcstelenséget. Gróf Széchenyi István mondta: Oly kevesen vagyunk mi magyarok, hogy még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni. És még sem teszünk semmit, hogy fajunk szaporodjék és gyarapodjék. Elborul a lelkem e bünnös közöny láttára és az én hazafias szívem sajgó fájdalommal telik meg. Egy emberként kell talpra állanunk és soha nem lankadó kitarással, minden törvényes eszközzel, teljes erőnkől arra kell törekednünk, hogy a magyar faj szaporodjék, gyarapodjék és erősödjék. Egyik hatalmas eszköz erre a nőtlenség és gyermektelenség lehető meggátlása, a családalapítás előmozdítása. Törvényt kell hozni arra, hogy válási ok legyen a házaselekre nézve az 5 éven át tartó gyermektelenség. Azt a férfit pedig, a ki 30 éves koráig meg nem nősült és évi jövedelme (fizetése) 3000 koronát meghalad, nőtlenségi adóval kell sújtani, a mely 3000 koronát meghaladó évi jövedelemnek legalább 30 százalékából álljon.

— **Az adóvégrehajtások csökkenése.** Lukács László pénzügyminiszter a vidéken folyó végrehajtások számának csökkentése érdekében méltányos körlevelet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz. E körlevél különös figyelemmel van azokra az adóhátralékosokra, akik földmiveléssel foglalkoztak és elemi csapások, vagy súlyosabb körülmények következtében olyan helyzetbe jutottak, hogy adótartozásukat most nem képesek kifizetni. A pénzügyigazgatóságok az ilyen feleknek jövő évi július hó 1-ig méltányos részletfizetési kedvezményeket engedélyezhetnek. Természetes azonban, hogy az ilyen kedvezményért külön kell folyamodni.

— **Ingyenes diszműajándék.** A ki e czímet elolvassa, akaratlanul is Amerikára, e képtelenségek hazájára gondol. Pedig ezáltal sokkal közelebbről, Budapestről, kél szárnyra e hír. A Pesti Napló Magyarországnak e legrégibb, pártoktól és klikkektől teljesen független, szabadelvű és szókimondó napilapja lepi meg vele karácsonyra olvasóit, ajándékkal adván teljesen — ingyen — a gyönyörű kötésű, remek illusztrációkkal díszített Zichy Mihály albumot. E valóban értékes és nagy irodalmi becsesél bíró művet — melynek az Athenaeum kiadásában megjelent eredetije 90 koronába kerül — a Pesti Napló új kvárt kiadásában karácsonyi ajándékkal megkapja a Pesti Napló minden előfizetője. És megkapják díjtalanul azok az előfizetők is, akik egész éven át fél, negyed-év vagy havonként, de megszakítás nélkül fizetnek elő a Pesti Naplóra.

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazon jóbarátoknak és ismerősöknek, kik feledhetlen nőm elhunytá alkalmával részvétüket kifejezték és a megboldogult temetésén megjelentek, mi balzsamként hatott megsebzett szívemre, ez uton is fogadják leghálásabb köszönetem nyilvánítását.

Mindszent, 1902. november 5-én.

Tormási Miklós.

Szegváron Szarka Józsefnek II. tized 71 szám alatt egy 12 métermázsát mérő

disznó-mázsája

eladó.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

szokvány minőségben és európai nemes gyökeres és sima vesszők mélyen leszállított áron. Oltványok ezre

90 — 100 ft.

Mindenik a legkiválóbb bor- és csemegefajokból, fajtisztán, teljes jótállással. Ha a szállítmány a megrendelésnek meg nem felelne, úgy az oda- és visszaszállítási költségét, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

Élőkerítés.

Gleditschia csemeték és magvak.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nem hogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy, hogy a bekerített részek teljesen kulcszal zárhatók. — Minden rendeléshez rajzokkal ellátott fizetési és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb tájékozás végett színes fénynyomatu díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címét egy levelezőlapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család, a hol annak tartalmát haszonra ne fordítanak, városron, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál. Így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

DIÓCSEMETÉK. Kétéves, óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Czim: „Érmelléki Első Szőlőoltvány-Telep“ Nagy-Kágya, u. p. Székelyhi 2—20.d.

EGY

jól irni és olvasni tudó fiu tanoncznak felvétetik.

Lucza József első szegedi vegyi ruhatisztító és plüsszirozó intézete Szegeden, Kossuth-Lajos sugárut 23. sz.

Felelőség és a legjutányosabb árak mellett tisztítok bármely kényes szinü és gazdag díszítésü uri, női és gyermekruhákat, színes himzéseket, butor szöveteket, napernyőket, szövet- és csipkefüggönyöket, szóval minden e szakmába vágó munkákat.

Plüss és bársonyt gőzölésre elfogadok. Plüsszirozást a legjutányosabb árak mellett készítek.

Postai megbízások gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka

Zichy Mihály Album.

A Pesti Napló amely eddigelé Madách **Ember tragédiáját**, Arany balladait **Zichy Mihály képeivel**, Katona József **Bank bánját**, Kisfaludi Sándor **Himfy szerelmeit** remek albumba foglalva, és legutoljára a **Költők Albumát** adta olvasóinak karácsonyi ajándékkul, az idén az eddiginél is nagyobb szabásu, díszben, tartalomban nemcsak az eddigi ajándékokat fölmúluló, de a könyvpiaczon is ritkaság számban menő diszművet a

Zichy Mihály Albumot szánta olvasóinak karácsonyi ajándékkul

Zichy Mihály képeinek válogatott impozáns albumba foglalt gyűjteményét a **Költők Albumánál** nagyobb és díszesebb alakban, Zichy Mihály világhírü művészi termelésének

legjavát, **legszebb festményeit és rajzait** foglalja magában ez a diszmű

negyven műlapon, amelyek mindegyikéhez **legkiválóbb esztétikusaink és műbiralóink** irnak szövegmagyarázatot. A valóban remek kivitelü műlapoknak egy része **gyönyörü színyomásu** lesz, olyan, amilyen eddig alig jelent meg magyar díszmüben.

A negyven pompás műlapot, a kísérol szöveget és **Zichy Mihály egyéniségének és változatos életpályájának regényes rajzát** valamint Zichy rajza után **gazdag bekötési tábla** foglalja gyönyörü díszes készült kötetbe.

A Pesti Napló e nagyszabásu diszművét az Atheneum állítja ki **A Zichy Mihály Albumot**, amelynek ára az Atheneum **eredeti kiadásában 90 korona**, a „Pesti Napló“ új kvart kiadásában karácsonyi ajándékkul megkapja a Pesti Napló minden állandó előfizetője. **Es megkapják díjtalanul azok az új előfizetők is akik egész éven át fél, negyedév, vagy havonkénti, de megszakítás nélkül fizetnek elő a Pesti Naplóra.**

Legjobb az ABADIE szivarka papir és hüvely.

Képes levelező-lapokban óriási választék.

Kapható

WEISZ I. nyomdájában.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóherc-csapók, tisztító-rostók, konkolyozók, kaszázó- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

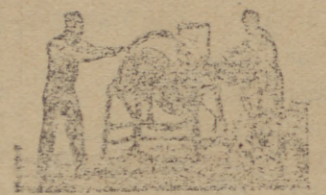
„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrő-malmok, egyetemű cséplők.

2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Hirdetések felvétetnek lapunk kiadóhivatalában.